

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului depus de Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” împotriva Comisiei Electorale Centrale, terț Maia Sandu cu privire la obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva hotărârii din 02 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 3ra-834/24
NR. PIGD 2-24109655-01-3ra-04102024)*

Examinarea superficială a cauzei. Instanța de fond nu a oferit o motivare suficientă a hotărârii sale, omițând să răspundă tuturor argumentelor invocate de părți.

Curtea de Apel Chișinău (jud. Gh. Mîra, A. Braga, V. Sîrbu)

09 octombrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților cererea de recurs depusă de Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Ion Malanciuc, *Președinte*,

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 30 septembrie 2024, Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Comisiei Electorale Centrale, terț Maia Sandu cu privire la obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

2. În argumentarea acțiunii a indicat că la 25 septembrie 2024 a depus la Comisia Electorală Centrală sesizare cu privire la încălcările admise de concurentul electoral – dna. Maia Sandu, candidat desemnat la alegerile prezidențiale din partea Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”.

3. A menționat că prin contestația depusă, a sesizat încălcarea de către pârât a prevederilor art. 54 alin. (5) lit. a) din Codul electoral, art. 26 alin. (6) lit. a) din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice, art. 19 alin. (3) din Legea nr. 370/2023 privind drepturile copilului și art. 10 alin. (3) lit. n) și alin. (4) din Legea nr. 62/2022 cu privire la publicitate.

4. Reclamantul a precizat că în susținerea celor invocate, la contestația înaintată au fost anexate probe care stabilesc certitudinea implicării copiilor minori în activități interzise, demonstrate și probate în următoarele cazuri: - implicarea directă a minorilor în perioada campaniei electorale în activități de agitație electorală, inclusiv prin promovarea pe rețele de socializare a activităților ce implică oferirea materialelor de publicitate electorală (ziare) în scop de distribuire și agitație electorală; - coordonarea activității de implicare a minorilor în activitatea politică de agitație electorală cu promovarea acestor activități pe rețele de socializare, de către reprezentantul PAS – dl. Oleg Botnaru, Șef adjunct al Oficiului Teritorial al Cancelariei de Stat; - alegerea/desemnarea copiilor minori în funcțiile de conducere ale organizațiilor interne de profil ale concurentului electoral Partidului Politic

„Partidul Acțiune și Solidaritate”, în speță desemnarea minorilor în calitate de Președinți/Vicepreședinți ai Organizației de Tineret PAS Youth Glodeni. În baza celor menționate, a solicitat Comisiei Electorale Centrale admiterea sesizării; constatarea încălcării de către concurentul electoral dna. Maia Sandu, candidat desemnat la alegerile prezidențiale din partea Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”, a prevederilor art. 19 alin. (3) din Legea nr. 370/2023 privind drepturile copilului, art. 26 alin.(6) lit. a) din Legea nr. 294 /2007 privind partidele politice și a art. 54 alin. (5) lit. a) din Codul electoral; aplicarea sancțiunii în privința concurentului electoral dna Maia Sandu, candidat desemnat la alegerile prezidențiale din partea P.P. „Partidului Acțiune și Solidaritate”, pentru încălcările admise; inițierea procesului contravențional în privința concurentului electoral dna Maia Sandu, candidat desemnat la alegerile prezidențiale din partea Partidului Politic „Partidului Acțiune și Solidaritate” și a aplica sancțiunea contravențională prevăzută de art. 483 din Codul contravențional.

5. A notat că, urmare a înregistrării contestației, conform datelor disponibile pe pagina web oficială, Comisia Electorală Centrală a solicitat participantului Maia Sandu – candidat desemnat la alegerile prezidențiale să se expună pe marginea celor invocate de petiționar, fiind înregistrată referința cu nr. CEC-10Apr/1/R din 27 septembrie 2024.

6. Reclamantul Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” a specificat că luând în considerare prevederile art. 100 alin. (1) din Codul electoral, Comisia Electorală Centrală urma să examineze contestația din 25 septembrie 2024 în termen de 3 zile de la depunere, respectiv, cel mult până la data de 28 septembrie 2024 inclusiv, cu emiterea actului administrativ individual. Contrar prevederilor legale menționate, deși inițial a solicitat expunerea poziției participantului, în continuare Comisia Electorală Centrală a lăsat fără examinare circumstanțele invocate în contestație și respectiv nu a adoptat o hotărâre pe marginea acesteia.

7. A relatat că la data de 28 septembrie 2024, ora 12.10 min., Comisia Electorală Centrală a expediat prin intermediul poștei electronice info@pdc.m.md, în copie, demersul nr. CEC-8/6071 din 27 septembrie 2024 adresat șefului Inspectoratului General al Poliției, prin care solicită examinarea sesizării înregistrate sub nr. CEC-10/Apr/1 din 26 septembrie 2024, după caz cu sancționarea concurentului electoral Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”.

8. În opinia reclamantului, lăsarea fără examinare a contestației de către Comisia Electorală Centrală este ilegală, în condițiile în care Inspectoratul General de Poliție are în competență doar inițierea proceselor contravenționale pe fapta contravențională prevăzută la art. 50 alin. (2) din Codul contravențional (afișajul electoral neautorizat), or, contestatarul a invocat în contestație pe lângă încălcări ale legislației cu privire la publicitate, în special încălcarea prevederilor art. 26 alin. (6) lit. a) din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice, care prevede că, se interzice finanțarea, prestarea unor servicii cu titlu gratuit ori susținerea materială sub orice formă, directă și/sau indirectă, a partidelor politice de către: a) cetățenii Republicii Moldova care nu au împlinit vârsta de 18 ani, cetățenii în privința cărora este instituită o măsură de ocrotire judiciară sub forma tutelei; și faptul că, art. 54 alin. (5) lit. a) din Codul electoral stabilește că se interzice finanțarea ori susținerea materială sub orice formă a grupurilor de inițiativă, a campaniilor electorale de către: a) cetățenii Republicii Moldova care nu au împlinit vârsta de 18 ani și cetățenii în privința cărora a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară sub forma tutelei; prin urmare, competența examinării și stabilirii faptelor de finanțare ilegală a campaniei electorale revine exclusiv Comisiei Electorale Centrale, în calitate de organ central specializat în asigurarea respectării legislației electorale, investit în special cu atribuția de supraveghere și control a finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale.

9. Reclamantul a mai explicat că conform prevederilor art. 423⁷ din Codul contravențional, Comisiei Electorale Centrale îi revine inclusiv în calitate de agent constatat, competența exclusivă de examinare și constatare a contravențiilor prevăzute la art. 483 (finanțarea ilegală a partidelor politice, a grupurilor de inițiativă, a concurenților electorali sau a participanților la referendum).

10. Astfel, în condițiile în care organul electoral nu și-a realizat sarcina de examinare obiectivă și sub toate aspectele a faptelor sesizate, nu a întreprins măsuri corespunzătoare pentru a verifica și a da apreciere informațiilor și probelor prezentate de contestatar, reclamantul a apreciat lăsarea fără examinare a contestației și refuzul de a emite un act administrativ individual ca fiind ilegală și arbitrară.

11. A afirmat că, în conformitate cu prevederile legale, instanța de judecată, în calitate de organ judiciar independent, este în măsură să examineze faptele de încălcare sesizate de contestatar și să stabilească

existența circumstanțelor care impun obligarea Comisiei Electorale Centrale să examineze încălcările sesizate, cu emiterea unui act administrativ individual (hotărâre) pe marginea aspectelor reclamate.

12. În drept, și-a întemeiat cererea de chemare în judecată în baza dispozițiilor art. 54 alin. (5) lit. a), art. 91 - 101 din Codul electoral, art. 26 alin. (6) lit. a) din Legea nr. 294 /2007 privind partidele politice, art. 19 alin. (3) din Legea nr. 370/2023 privind drepturile copilului, art. 189 alin. (2), art. 206 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ.

13. Reclamantul Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” a solicitat obligarea Comisiei Electorale Centrale să examineze contestația înregistrată cu nr. CEC-10Apr/1 din 26 septembrie 2024 și să emită actul administrativ individual (hotărâre).

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

14. Prin hotărârea din 02 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost respins ca neîntemeiată acțiunea depusă de către Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

15. La 04 octombrie 2024, prin intermediul poștei electronice, Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” a depus cerere de recurs, ulterior completată prin cererea suplimentară, împotriva hotărârii din 02 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii instanței de fond cu adoptarea unei decizii noi de admitere integrală a acțiunii.

ARGUMENTELE RECURSULUI

16. În motivarea cererii de recurs a invocat că consideră hotărârea instanței de fond ca fiind ilegală și arbitrară, contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție. Conform jurisprudenței Curții Supreme de Justiție, drept urmare a depunerii de către concurentul electoral a contestației, Comisia Electorală Centrală, în temeiul art. 69 alin. (1) din Codul administrativ, era obligată să inițieze procedura administrativă, care urma să fie încheiată cu emiterea unui act administrativ individual. Tot, Curtea Supremă de Justiție a concluzionat că Comisia Electorală Centrală, fiind o autoritate colegială, pe lângă încălcarea prevederilor art. 69 alin. (1) din Codul administrativ, de inițiere a procedurii administrative, a admis și încălcarea prevederilor art. 132 din Codul administrativ, prin emiterea unui răspuns unipersonal eliberat de președintele Comisiei Electorale Centrale.

La fel, Curtea a atenționat Comisia Electorală Centrală că în materie electorală privind contestațiile acțiunilor concurenților electorali s-a stabilit o practică judiciară consecventă ca urmare a soluționării litigiilor apărute în campaniile electorale potrivit căreia categoria de litigii privind acțiunile/inacțiunile concurenților electorali se examinează de către organul electoral care a înregistrat concurentul electoral.

17. Suplimentar, la temeiurile de admisibilitate a recursului a indicat inclusiv prevederile art. 245¹ alin. (1) lit. d) din Codul administrativ, care stabilește că recursul este admis dacă hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor.

18. A susținut că aprecierea vădit nerezonabilă a probelor de către instanța de fond se constată în partea ce vizează interpretarea eronată de către instanță a prevederilor art. 54 alin. (5) lit. a) din Codul electoral, or, nu poate fi reținută interpretarea că activitatea de finanțare ilegală implică doar avantaje cu caracter patrimonial, în condițiile în care conform noțiunii de la art. 1 din Codul electoral – finanțare a campaniilor electorale reprezintă finanțare directă și/sau indirectă, precum și susținere materială prin alte forme a concurenților electorali/participanților la referendum, inclusiv acțiuni de voluntariat și servicii prestate gratuit concurenților electorali/participanților la referendum de către persoane fizice și/sau juridice, după caz, de către stat.

19. Recurentul a notat că nu este de acord nici cu argumentele instanței de fond precum că acțiunea în obligare nu putea fi admisă deoarece pretinsa participare a minorilor în activități de agitație electorală de către concurentul electoral nu cade sub prisma dispozițiilor art. 48/3 din Codul contravențional, or, fapta contravențională este descrisă ca fiind „finanțarea ilegală a partidelor politice, a grupurilor de inițiativă, a concurenților electorali sau a participanților la referendum de către persoane fizice, manifestată prin depășirea plafoanelor stabilite de lege sau în numele unor persoane terțe (anonime) ori prin încălcarea regulilor stabilite de cadrul normativ existent”. Deși, la depunerea contestației s-a indicat expres prevederile încălcate ale cadrului normativ existent, și anume art. 54 alin. (5) lit. a) din Codul electoral, art. 26 alin. (6) lit. a) din Legea nr. 294 /2007 privind partidele politice și art. 19 alin. (3) din Legea nr. 370/2023 privind drepturile copilului.

20. De asemenea, nu este clar nici faptul de ce prima instanță nu a luat în considerare că Comisia Electorală Centrală, până a interveni în calitate de agent constatator, era obligată să examineze în procedura administrativă contestația depusă și în funcție de constatări să aplice sancțiuni concurentului

electoral, inclusiv altele decât cele prevăzute de Codul contravențional, și anume sancțiuni din competența sa prevăzute la art. 102 alin. (2) din Codul electoral, precum avertismentul.

21. În condițiile expuse, recurentul a opinat că hotărârea din 02 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău este arbitrară, bazată în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, precum și interpretarea legii este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție.

POZIȚIA INTIMAȚILOR

22. Prin referința depusă la 07 octombrie 2024, Comisia Electorală Centrală a solicitat declararea inadmisibilității recursului, iar în cazul trecerii testului de admisibilitate, respingerea recursului ca fiind neîntemeiat.

23. Prin referința depusă la data de 07 octombrie 2024, terțul Maia Sandu – candidat desemnat la alegerile prezidențiale, reprezentată de avocatul Eduard Digore, a solicitat declararea inadmisibilității recursului depus de Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

24. Art. 245 din Codul administrativ:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

25. Art. 2 alin. (2) din Codul administrativ:

„Anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domeniile specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.”

26. Art. 95 alin. (1) din Codul electoral:

„În perioada electorală, termenul general de depunere a contestațiilor este de 3 zile, care se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârșită acțiunea, a fost identificată inacțiunea sau a fost adoptată hotărârea.”

27. Art. 95 alin. (8) din Codul electoral:

„Înaintarea acțiunilor în contencios administrativ, precum și exercitarea căilor de atac împotriva actelor judecătorești se efectuează în termenul stabilit la alin. (1).”

28. Art. 101 alin. (6) din Codul electoral:

„Instanțele judecătorești adoptă și pronunță hotărâri și decizii, precum și emit încheieri în conformitate cu prevederile Codului administrativ și ale Codului de procedură civilă.

29. Art. 193 alin. (3) și (3¹) din Codul administrativ:

„Curtea Supremă de Justiție examinează acțiunile în contencios administrativ și cererile de recurs în complete din 3 judecători. În scopul uniformizării practicii

judecătorești, completul din 3 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 5 judecători, iar completul din 5 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 9 judecători.”

30. Art. 245¹ alin. (1) din Codul administrativ:

„Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.”

31. Art. 247 din Codul administrativ:

„Recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art. 245¹ alin.(1) lit. b) și d). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.”

32. Art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ:

„Examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: admite recursul, casează integral decizia instanței de apel și trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

Admisibilitatea recursului

33. La etapa admisibilității se verifică condițiile de fond și de formă a recursului. În speță, sunt întrunite atât condițiile de fond cât și de formă a recursului declarat.

În privința condițiilor de fond hotărârea Curții de Apel Chișinău formează obiectul recursului conform art. 244 din Codul administrativ, este depus de un participant la proces după cum prevede art. 244 alin. (2), 203, 204 din Codul administrativ, și este depus în termenul stabilit de lege, or, hotărârea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată public la 02 octombrie 2024 (f.d.54), și conform extrasului din poșta electronică, hotărârea motivată a fost notificată recurentului la data de 03 octombrie 2024 (f.d.66).

Totodată cererea de recurs întrunește condițiile de formă și conținut, inclusiv motivele recursului prevăzute în art. 245¹ și art. 194 alin. (2) din Codul administrativ.

Referitor la fondul recursului

34. Prin prisma articolului 191 alin. (5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curții de apel.

35. În conformitate cu art. 247 din Codul administrativ, recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art. 245¹ alin.(1) lit. b) și d). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.

36. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție a decis examinarea cererii de recurs fără participarea părților la proces, fiind inoportună invitarea părților, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței examinarea acesteia.

37. Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs și în referințe, în coroborare cu normele de drept aplicabile speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează asupra admiterii recursului declarat de Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”, cu casarea integrală a hotărârii instanței ierarhic inferioare și restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de fond, din următoarele considerente.

38. În interpretarea art. 244 alin. (2) coroborat cu art. 231 alin. (2) din Codul administrativ, rezultă că pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

39. La rândul său, în corespundere cu art. 22 și art. 219 alin. (1) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal administrate, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

40. Iar potrivit art. 194 alin. (1) și (2) din același cod, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept. În procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

41. Recapitulând esența litigiului, în scopul verificării aplicării corecte a dreptului material și procedural, instanța de recurs reține starea de fapt constatată de instanța de fond și confirmată de părți.

42. Din materialele cauzei rezultă că conform sesizării nr. CEC-10Apr/1 din 26 septembrie 2024 adresată Comisiei Electorale Centrale, Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” a solicitat:

- A admite sesizarea Partidului Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”.

- A constata încălcarea de către concurentul electoral dna. Maia Sandu, candidat desemnat la alegerile prezidențiale din partea Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” a prevederilor art. 19 alin. (3) din Legea nr. 370/2023 privind drepturile copilului, art. 26 alin.(6) lit. a) din Legea nr. 294 /2007 privind partidele politice și a art. 54 alin. (5) lit. a) din Codul electoral.

- A aplica sancțiuni în privința concurentului electoral dna Maia Sandu, candidat desemnat la alegerile prezidențiale din partea Partidul Politic „Partidului Acțiune și Solidaritate”, pentru încălcările admise.

- A iniția procesul contravențional în privința concurentului electoral dna Maia Sandu, candidat desemnat la alegerile prezidențiale din partea Partidul Politic „Partidului Acțiune și Solidaritate” și a aplica sancțiunea contravențională prevăzută de art. 483 din Codul contravențional (f.d.15-16).

43. Prin scrisoarea nr. CEC-8/6071 din 27 septembrie 2024 adresată șefului Inspectoratului General al Poliției, care a fost adusă la cunoștință și președintelui Partidului Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” –Ion Chicu, Comisia Electorală Centrală a solicitat Inspectoratului examinarea după competență a sesizării înregistrate sub nr. CEC-10/Apr/1 din 26 septembrie 2024, după caz, cu sancționarea concurentului electoral din partea Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”, reclamând încălcarea prevederilor art. 50 alin. (2) din Codul contravențional (f.d.9).

44. La 30 septembrie 2024 Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” s-a adresat în instanța de judecată cu prezenta acțiune în procedura contenciosului administrativ, prin care a solicitat obligarea Comisiei Electorale Centrale să examineze contestația înregistrată cu nr. CEC-10Apr/1 din 26 septembrie 2024 și să emită actul administrativ individual (hotărâre) (f.d.3-4).

45. Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, Curtea de Apel Chișinău prin hotărârea din 02 octombrie 2024 a respins ca neîntemeiată acțiunea depusă de Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”.

46. În esență, la adoptarea soluției prima instanță a conchis că la caz nu există careva premise cu privire la obligarea Comisiei Electorale Centrale să examineze contestația înregistrată cu nr. CEC-10Apr/1 din 26 septembrie 2024, dat fiind faptul că aspectele invocate în aceasta urmează a fi verificate de organele de poliție investite cu competența de a constata și examina faptele contravenționale stabilite la art. 50 alin. (2) Codul contravențional, iar ce ține de prevederile art. 483 Codul contravențional, a reținut că acestea nu pot fi aplicate circumstanțelor descrise în cererea de chemare în judecată.

47. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, consideră că soluția dată de către instanța de fond este contradictorie, contravine circumstanțelor cauzei și rezultă din interpretarea eronată a normelor de drept material.

48. Totodată, Completul de judecată constată că prima instanță la examinarea cauzei s-a abținut de a răspunde la toate întrebările (argumentele) ridicate în fața sa și a emis o hotărâre nemotivată.

49. Regulile stabilite în Codul de procedură civilă se aplică numai în completarea Codului administrativ. Așadar, pentru a elucida aspectele abordate, instanța de recurs consideră că trebuie să opereze cu prevederile art. 390 alin. (1) lit. e) și f) din Codul de procedură civilă.

50. În aceeași ordine de idei, potrivit jurisprudenței stabilite, CEDO a învederat că unul din principiile legate de administrarea corectă a justiției se referă la hotărârile instanțelor de judecată, care ar trebui să explice în mod adecvat raționamentele pe care se bazează. Măsura în care se aplică această obligație de motivare poate varia în funcție de natura deciziei și trebuie determinată în funcție de circumstanțele cauzei (a se vedea *Moreira Ferreira*, ibidem, parag. 84; *Orlen Lietuva LTD. vs Lituania*, 29 ianuarie 2019, parag.82).

51. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează că exigența motivării hotărârii judecătorești este o garanție a caracterului echitabil al procedurii și împotriva arbitrariului instanței de judecată.

52. La acest capitol, instanța de recurs urmează să verifice dacă instanța de judecată ierarhic inferioară s-a expus asupra tuturor pretențiilor invocate, asupra tuturor argumentelor înaintate și dacă a stabilit toate circumstanțele care au importanță pentru justa soluționare a litigiului.

53. În acest sens se reține că în conformitate cu art. 27 lit. a), s) din Codul electoral, în perioada electorală, Comisia Electorală Centrală are următoarele atribuții: supraveghează executarea prevederilor prezentului cod și ale altor acte normative care conțin dispoziții referitoare la desfășurarea alegerilor; examinează cererile și contestațiile în condițiile prezentului cod și ale Codului administrativ, adoptă hotărâri executorii pe marginea lor.

54. Totodată, conform art. 26 alin. (1) lit. f) din Codul electoral, în calitate de organ independent de supraveghere și control privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale, Comisia Electorală Centrală: examinează sesizările și contestațiile privind încălcarea legislației cu privire la finanțarea partidelor politice, a campaniilor electorale și a grupurilor de inițiativă.

55. În pofida prevederilor enunțate, Curtea de Apel Chișinău a constatat că la caz nu sunt întrunite temeiurile cu privire la obligarea autorității publice de a examina cererea Partidului Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”, considerând că aceasta corect a fost redirecționată după competență organului afacerilor interne în conformitate cu exigențele legii.

56. În sensul art. 219 alin. (1) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

57. Din hotărârea Curții de Apel Chișinău rezultă doar o preluare a textelor de lege și a motivării aduse de către Comisia Electorală Centrală în adresarea sa către Inspectoratul General al Poliției, însă lipsește desăvârșit analiza elementelor prin prisma și greutatea faptelor prescrise de normele de drept care reglementează atribuțiile Comisiei Electorale Centrale în vederea supravegherii executării prevederilor Codului electoral și ale altor acte normative care conțin dispoziții referitoare la desfășurarea alegerilor .

58. Prin prisma criticilor recurentului privind procedurile distincte contravenționale și administrative , Curtea de Apel Chișinău a lăsat fără

răspuns acest argument. La fel nu a răspuns nici la argumentul invocat de recurent în ce măsură Comisia Electorală Centrală și-a realizat sarcina de examinare obiectivă și sub toate aspectele a faptelor indicate în sesizare.

59. Totodată, instanța ierarhic inferioară nu s-a expus dacă autoritatea publică a întreprins măsuri corespunzătoare pentru a verifica și a da apreciere informațiilor și probelor prezentate de către reclamant în susținerea solicitărilor din sesizare în situația în care reclamantul a solicitat emiterea unui act administrativ, Comisia Electorală Centrală a solicitat participantului Maia Sandu – candidat desemnat la alegerile prezidențiale să se expună pe marginea celor invocate de petiționar, fiind înregistrată referința cu nr. CEC-10Apr/1/R din 27 septembrie 2024, fapt ce denotă că procedura administrativă a fost inițiată la cererea reclamantului.

60. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că pentru ocrotirea drepturilor pretins încălcate legile în materie au instituit reguli speciale de procedură, și anume, normele de drept care reglementează procedura de contestare, care urmează a fi interpretate în coroborare cu prevederile Codului administrativ.

61. Astfel, în temeiul art. 69 alin. (1), (2) din Codul administrativ, în cazul depunerii cererii autoritatea publică este obligată să inițieze o procedura administrativă ce se finalizează cu emiterea unui act administrativ individual.

62. Instanța de fond nu a motivat dacă lăsarea fără examinare a sezișării depuse de Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” corespunde cerințelor art. 69 alin. (1) coroborat cu art. 78 din Codul administrativ, conform cărora autoritatea publică este obligată să inițieze o procedură administrativă, ce se finalizează cu emiterea unui act administrativ.

63. Mai mult, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține caracterul contradictoriu al concluziilor instanței ierarhic inferioare. Or, pe de o parte Curtea de Apel Chișinău în hotărârea adoptată constată corectitudinea acțiunilor Comisiei Electorale Centrale cu privire la transmiterea sezișării depuse de Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” organului competent de a constata și examina cererea, iar, pe de altă parte își atribuie rolul autorității publice/agentului de constatare și conchide că pretinsa faptă sezișată de către reclamant nu cade sub incidența dispozițiilor art. 483 din Codul contravențional, deoarece careva indicii cu privire la obținerea unor beneficii patrimoniale la caz nu s-a stabilit.

64. Completul de judecată consideră că instanța de fond era obligată să ofere răspuns obligatoriu, concret și explicit la toate argumentele invocate de reclamant în cererea sa de chemare în judecată și să argumenteze circumstanțele ce au determinat concluzia referitor la lipsa temeiurilor cu privire la obligarea autorității publice de a examina cererea. Or, este de obligația instanței de judecată de a-și motiva soluția prin prisma poziției părții, susținută de un suport pertinent raportat la normele de drept material aplicabile litigiului dedus judecării.

65. Dreptul la un proces echitabil nu poate fi considerat efectiv decât dacă susținerile părților sunt examinate de către instanță, aceasta având obligația de a proceda la un examen efectiv a mijloacelor, argumentelor și elementelor de probă sau cel puțin de a le aprecia. Singura garanție că instanța a analizat susținerile părților, argumentele și probele administrate o reprezintă motivarea hotărârii judecătorești. De altfel, o hotărâre judecătorească motivată în sensul respectării cerințelor art. 6 § 1 CEDO, presupune o examinare reală a problemelor esențiale relevate în speță, cel puțin pentru a le aprecia relevanța. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei deferite spre soluționare.

66. Curtea reamintește că articolul 6 § 1 din Convenție implică, din partea „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, a argumentelor și a probelor prezentate de către părți (a se vedea, printre multe altele, *Perez v. Franța* [MC], nr. 47287 / 99, § 80, CEDO 2004-I, și *Loupas v. Grecia*, nr. 21268/16, § 37, 20 iunie 2019), (cauza *Capacchione v. Republica Moldova* din 30 noiembrie 2021, § 19).

67. Sub aspectul celor relatate se constată că soluția instanței de fond nu conține o argumentare convingătoare din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitate să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

68. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că circumstanțele expuse mai sus au rămas fără o apreciere juridică, deși urmau a fi verificate și analizate minuțios întru soluționarea corectă a litigiului, motiv ce impune instanța de recurs să admită recursul și să remită cauza la rejudecare.

69. Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral hotărârea instanței ierarhic inferioare și de a restitui cauza spre rejudecare în instanța de fond, în alt complet de judecată.

70. La rejudecare, Curtea de Apel Chișinău urmează să țină cont de circumstanțele constatate și să reexamineze cauza, adoptând o hotărâre legală, care să conțină răspunsuri la toate argumentele invocate în cererea de chemare în judecată, cu respectarea normelor de drept material și procedural pertinente speței.

71. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 248 alin. (1) lit. d), (3) din Codul administrativ

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul depus de Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”.

Casează integral hotărârea din 02 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” împotriva Comisiei Electorale Centrale, terț Maia Sandu cu privire la obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

Restituie cauza spre rejudecare, la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

Ion Malanciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi